

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)
T.a.v. het bestuur
(digitaal verzonden)

31 augustus 2023

Betreft: Reactie op consultatiedocument ‘Wijzigingen ViO, Standaarden 220 en 600 en overige kleine aanpassingen’

Geacht bestuur,

Wij stellen het op prijs te kunnen reageren op uw consultatiedocument ‘Wijzigingen ViO, Standaarden 220 en 600 en overige kleine aanpassingen.’

In onderstaande plaatsen we een aantal algemene opmerkingen, waarbij we en passant ook de door u gestelde detailvragen zullen meenemen. Onze gedetailleerde opmerkingen hebben we in de bijlage opgenomen.

In eerste instantie is de verwachting dat het hier slechts gaat om aanpassingen die noodzakelijk zijn in het kader van gewijzigde internationale standaarden. Vooral bij Standaard 220 (*Kwaliteitsmanagement voor een controle van financiële overzichten*) en de herziene Standaard 600 (*Bijzondere overwegingen – controles van financiële overzichten van een groep*) gaat het vooral om vertalingen. De door u gestelde detailvragen hebben daar ook vooral betrekking op. In algemene zin kunnen wij ons goed vinden in de gehanteerde vertalingen en hebben wij geen wijzigingsvoorstellen. De IESBA-projecten inzake vergoedingen en samenloop van dienstverlening brengen echter ook nadrukkelijk inhoudelijke aanpassingen met zich mee en vooral de ViO wordt hierdoor geraakt. Deze aanpassingen maken de regelgeving er niet leesbaarder op en maakt het in bepaalde situaties moeilijk om vast te stellen wat nu precies de van toepassing zijnde regels zijn. Kortom: het is behoorlijk complex geworden. Een deel van deze complexiteit is ontstaan doordat in de bestaande van toepassing zijnde (Nederlandse) regelgeving al deze aanpassingen een plek moesten krijgen. De vraag komt dan nadrukkelijk op of er niet een complete ‘overhaul’ moet plaatsvinden om veel beter en makkelijker aan te kunnen sluiten bij de internationale ontwikkelingen. We vragen het bestuur dit in de nabije toekomst nadrukkelijk in overweging te nemen.

We stellen vast dat de internationale standaarden ISQM 1 en 2 (nog) niet in de Nederlandse wetgeving zijn verwerkt. Aangezien hiervoor wijzigingen nodig zijn in de Wta en Bta, valt dit in het domein van het ministerie van Financiën. Het is niet duidelijk op welke termijn deze noodzakelijke wijzigingen worden doorgevoerd en Nederland dreigt hiermee internationaal achterop te raken. Wij vragen dan ook aan het bestuur om bij het ministerie van Financiën aan te dringen op spoedige aanpassing van de bestaande wetgeving.

In dit kader komt ook de vraag op of op dit moment de in Nederland geldende wet- en regelgeving op het gebied van kwaliteitsmanagement vergelijkbaar is met de eisen die gesteld worden in ISQM 1 en 2. ISQC 1 zou dit kunnen zijn, maar er bestaan nogal wat verschillen tussen ISQM 1 en ISQC 1. We zijn benieuwd hoe de NBA dit ziet en hier mee om wil gaan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, P.O. Box 90357, 1006 BJ Amsterdam, the Netherlands

T: +31 (0) 88 792 00 20, F: +31 (0) 88 792 96 40, www.pwc.nl

PwC is the brand under which PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (Chamber of Commerce 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (Chamber of Commerce 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (Chamber of Commerce 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (Chamber of Commerce 34147406), PricewaterhouseCoopers Revisions, Actuarial & Insurance Services B.V. (Chamber of Commerce 34226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (Chamber of Commerce 34180289) and other companies operate and provide services. These services are governed by General Terms and Conditions (algemene voorwaarden) which include provisions regarding our liability. Purchases by these companies are governed by General Terms and Conditions of Purchase (algemene inkoopvoorwaarden). At www.pwc.nl more detailed information on these companies is available, including these General Terms and Conditions and the General Terms and Conditions of Purchase, which have also been filed at the Amsterdam Chamber of Commerce.

Ten aanzien van het gestelde inzake ingangsdatum zien wij geen problemen, noch lijkt het ons noodzakelijk om ander overgangsrecht van toepassing te laten zijn. Doordat wij binnen het PwC-netwerk ons al dienen te houden aan de internationaal van toepassing zijn standaarden, zoals hiervoor al aangegeven, hebben de voorgestelde wijzigingen voor PwC geen grote impact.

Ten slotte merken wij op dat de doorlooptijd van deze consultatieperiode, zo midden in de zomervakantie, krap is. We begrijpen dat het bestuur zich te houden heeft aan termijnen om te zorgen dat met name de aanpassingen in de verordening tijdig door de ledenvergadering geaccordeerd worden, maar de haast waarmee dit nu gebeurt, kan de kwaliteit van regelgeving niet ten goede komen.

Tot zover onze reactie. Uiteraard zijn wij graag bereid tot het geven van een nadere toelichting.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs R.P.R. Jagbandhan RA
Partner | Lid Directie

Bijlage: Detailopmerkingen op het consultatiedocument Standaarden 220 en 600, Vio en overige kleine aanpassingen

In het bijzonder ten aanzien van de ViO, hebben we nog de volgende opmerkingen.

- Voor een internationaal opererend kantoor als PwC, is het jammer dat de definitie van 'verbonden derde' niet gelijk is getrokken met die van de IESBA Code of Ethics. Dit betekent dat we aanpassingen moeten maken aan de (internationale) systemen om te voldoen aan de Nederlandse regels.
- Paragraaf 4.2: Deze titel is verwarrend. We nemen aan dat de artikelen 19, 20 en 20a bedoeld zijn voor verantwoordelijke entiteiten die niet PIE-restricted zijn. Voorstel voor gewijzigde titel: "Aanvullende bepalingen (alle assuranceopdrachten) voor verantwoordelijke entiteiten niet zijnde oob's en beursgenoteerde ondernemingen". Door de term verantwoordelijke entiteit op te nemen is op basis van artikel 10 lid 2 duidelijk dat de artikelen mede van toepassing zijn op verbonden derden.
- Artikel 19: de bewoording lijkt niet consistent met titel 4.2. De tekst zou wat ons betreft moeten zijn: "...niet zijnde een organisatie van openbaar belang of beursgenoteerde onderneming...".
- Artikel 20 en 20a: de opmerking bij artikel 19 is ook op deze artikelen van toepassing.
- Artikel 22: Dit artikel lijkt overbodig omdat deze reeds besloten is in de restrictie voortvloeiend uit artikel 21.
- Artikel 22a: De huidige tekst is niet consistent met de titel van paragraaf 4.3. De tekst zou, onzes inziens, moeten luiden: "...verantwoordelijke entiteit zijnde een organisatie van openbaar belang waarvoor geen wettelijke controle wordt uitgevoerd of een beursgenoteerde onderneming niet zijnde een oob als...".
- Artikel 31: Qua kring van personen, zal de ViO na de voorgestelde aanpassing meer aansluiten op de IESBA Code of Ethics (en de SEC-regels). Vanwege art. 31 lid 1c onder 2, is de reikwijdte van de verbodsbepalingen wél groter dan onder de IESBA Code of Ethics (en de SEC-regels).
- Art. 31 lid 2 d: het artikellid sluit qua formulering aan op R510.4 uit de IESBA Code of Ethics. Er is gekozen voor een vertaling van 'managerial employee who provides non-audit services to the audit client' als 'senior lid van het non-assuranceteam'. Advies is om in de toelichting bij artikel 31 duidelijk te maken dat in de context van art. 31 lid 2d onder 'senior lid van het non-assuranceteam' moet worden verstaan een 'managerial employee' (of een persoon vanaf het functieniveau van manager of het equivalent daarvan). Dit om duidelijk onderscheid aan te brengen tussen de interpretatie van senior teamlid in de context van een non-assuranceopdracht (zoals opgenomen in de IESBA Code) en in de context van een assuranceopdracht (zoals uitgelegd in NBA Praktijkhandreiking 1131).

- Artikel 31 lid 2: de reikwijdte van dit artikel geheel en dus ook voor de kring van senior leden van een non-assuranceteam die hierdoor wordt geraakt, is ruimer dan die onder de IESBA Code of Ethics (en de SEC-onafhankelijkheidsregels). Onder de ViO valt een entiteit waarin de verantwoordelijke entiteit een financieel belang heeft en waarin zij invloed van betekenis kan uitoefenen, ook indien het belang in die entiteit immaterieel is, binnen de reikwijdte van de verbodsbepaling. Onder de IESBA Code of Ethics is dat niet het geval: een entiteit waarin de verantwoordelijke entiteit invloed van betekenis heeft, maar die niet materieel is voor de verantwoordelijke entiteit, valt buiten de verbodsbepalingen inzake (onder ander) financiële belangen. Het advies is om dit te heroverwegen, in elk geval in de context van senior teamleden bij de uitvoering van een non-assuranceopdracht.
- Ten slotte hebben we nog een vraag: is de NBA voornemens toe te lichten wat zij onder minimale omvang verstaat? Wordt hierbij bedoeld op een omvang qua uren (vergelijk het 10-uurs criterium in de 'covered person' definitie van de SEC-onafhankelijkheidsregels), een inhoudelijke evaluatie van de bijdrage van het senior teamlid, of beide?